سەماحەتی حەکیم لە وانە هەمەزانییەکەی : فەزڵی نوێژکردن و گرنگی پاراستنی دەخاتەووو"

لەمیانەی وانەکەی لەزنجیرە وانە هەمەزانییەکان، بەڕێز عەمار حەکیم سەرەکی هاوپەیمانیتی هەزەکانی دەوڵەتی نیشتمانی باسکی پەیامی مافەکانی ئیمام زەین ئەلعابدین کوڕی عەلی کوڕی حوسێنی کرد (سەاوی لە بەت) لەبەر باسی مافی دیمەی کردووە کە مافی نوێژکردنە لەم وانەیەش لە تیشك دووەم باسی گرنگی نوێژکردن و گووڕەیی پەرستنە لە ژیانی بەندەکان کرد.

سەماحەتی لە میانەی قسەکانی باسی چەند ئایەتێکی قورئانی پیرۆز کە گرنگی نوێژکردن کە بریتین لەم ئایەتانە:

"وَالَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ يُؤْمِنُونَ بِهِ وَهُمْ عَلَىٰ صَلَاتِهِمْ يُحَافِظُونَ" (الأنعام: 92)،
"إِلَّا الْمُصَلِّينَ الَّذِينَ هُمْ عَلَىٰ صَلَاتِهِمْ دَائِمُونَ" (المعارج: 22)،
"إِنَّ الصَّلَاةَ كَانَتْ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ كِتَابًا مَوْقُوتًا" (النساء: 103).

هەروەها سەماحەتی حەکیم باسی هەندێک فەرموودەی گرنگی نوێژی کردووە، لەوە باسی فەرموودەی پێغەمبەری خوا (د خ) دەکات کە دەڵێت: ئەگەر لە نوێژی قیامەتدا بە بەندە ناوببرێت، ئەوا یەکەم پرسیاری نوێژە، ئەگەر بەتەواوی هەنایەتی، ئەگینا فەرمودەتە ناو ئاگرەوە، سەماحەتی حەکیم جەختی لەوە کردەوە کە نوێژکردن تەنها پەرستنی جەستەیی نییە، بەڵکو پەیوەندیە بە قبووڵکردنی کردارەکان لە نوێژی قیامەتدا.

هەروەها ئاماژەی بە چەند فەرموودە و چیرۆکێك کرد کە چاکەی نوێژ لە ئیسلامدا دەردەخات لەوانە ئەوەی لە فیقهی هاوبەشی وسلم هاتووە و باسی لە چاکەی نوێژ بە نوێژکەر کردووە و ئاماژەی بەوەداوە کە نوێژکەر لە ئاسمانەوە بە ڕاست ودروستی و پەرتەوازە و فریشتەکان لە هەموو لایەکەوە دەوریان دەدەن، لەم چوارچێوەیەدا، ئیمام عەلی (سەاوی لە بەت) لە کتێبی "نەهجی بەلاغە" دەڵێت: "خوای گەورە باوەڕی سەپاندووە بە ئەوەی لە کفر پاکمان بکاتەوە، نوێژیش لە لووتبەرزی دوور دووڕمان دەخاتەوە".

بەڕێز حەکیم پەداچوونەوەی بە هاوبەشی سیاسی پەیوەست بە "پابەندبوون بە نوێژ" کرد، کە تێیدا باسی دوو شتی گرنگی لەم بوارەدا کرد: یەکەمیان بەردەوامبوون لە نوێژکردن بەبێ پچڕان، دووەمیان پابەندبوون بە کاتی نوێژ، هەروەها جەختی لەوە کردەوە کە دەبێت نوێژ لە کاتی خۆیدا ئەنجام بدرێت و ئاماژەی بەوەدا کە لە کتێبی "نەهجی بەلاغە" لە فەرموودەی ئەمیری موسڵمانان (سەاوی لە بەت) هاتووە: نوێژ بە کاتی خۆی نوێژ بکە و لە کاتی کارکردنیدا دوامەخە، و بزانە هەموو شتێک لە کارکێت دوای نوێژکێت دەکەوێت.

لەکۆتایی وانەکەیدا، سەماحەتی حەکیم ئاماژەی کرد کە ئەو حاڵەتانەی کە دەشێت نوێژ تێدا دوا بکەوێت گوتی حاڵەتی وەک نەفیل پێش نوێژی واجب یان لە حاڵەتێکی تایبەتدا وەک درێژدان بە عەرەفات یان نوێژی واجب، هەروەها ڕوونیشیکردەوە کە نوێژکردن دەکرێت لە هەندێک حاڵەتی شەخسی یان دەروونیدا دوابخرێت بە ئەو کەسانەی کە تووشی ناجێگیری دەروونی یان دە دەبن.

سەماحەتی عەمار حەکیم لە وانەکەی دووپاتی کردەوە لە وانەکەی کە نوێژکردن ڕوکنەکیی سەرەکییە لە ژیانی موسڵمان پێویستە جێی بایخی بێت و لەسەری بەردەوام بێت، ئەوەش زەمانەتی ئەنجامدانی بەشێوەیەکی دروست و شایستە دەبێت.